

ВЫХАВАННЕ АСОБЫ НА ЭКСКУРСІЯХ РОЗНАЙ ТЭМАТЫКІ

Падрыхтоўка студэнцкай моладзі ў Беларускаім дзяржаўным эканамічным універсітэце да жыцця і прафесійнай дзейнасці ажыццяўляецца на аснове забеспячэння высокай адукаванасці асобы ў спалучэнні з фарміраваннем яе маральных, духоўных, этычных і фізічных якасцяў. Фарміраванню і выхаванню гэтых асобасных якасцяў асабліва ўвага надаецца ў БДЭУ упраўленнем па выхаваўчай рабоце з моладдзю. Для гэтага прапануюцца і выкарыстоўваюцца эфектыўныя сродкі і формы выхавання.

У гэтай сувязі цяжка пераацаніць ролю такой формы выхавання асобы, як экскурсія. Экскурсія (ад лац. *excursion* — паездка, прагулка) у сучаснай інтэрпрэтацыі разглядаецца як мэтанакіраваны працэс пазнання навакольнай рэчаіснасці па акрэсленай тэме і загадзя падобраным зрокавым радзе (экскурсійным аб'ектам) пад кіраўніцтвам кваліфікаванага спецыяліста (экскурсавода).

Асаблівую значнасць дадзеная форма выхавання студэнцкай моладзі набывае ў гэтым годзе, які абвешчаны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка «Годам роднай зямлі».

Чула ўспрымаючы агучаны Прэзідэнтам дэвіз году, студэнты факультэта «Вышэйшая школа турызму» праецыруюць свае паводзіны ў адпаведнасці з тымі стратэгіямі, якія выкарыстоўваюцца ў адукацыйна-выхаваўчым працэсе.

Патрыятычнае ўсведамленне радзімы, выхаванне эстэтычнага густу, фарміраванне агульначалавечых каштоўнасцяў, складальнікамі якіх з'яўляюцца зямля, айчына, сям'я, чалавек, асоба, здароўе, культура, веды, творчасць, — усё гэта становіцца здабыткам экскурсантаў пад час наведвання экскурсій рознай тэматыкі.

Далучэнне да гісторыі беларускага народа, нацыянальнай культуры, яго духоўнай спадчыны праз гістарычныя, мастацтвазнаўчыя, прыродазнаўчыя, літаратурныя, вытворчыя і іншыя тэматычныя экскурсіі фарміруе ґрунтоўны падмурак навучальна-выхаваўчага працэсу. Менавіта такі падыход у выхаванні бачыцца эфектыўным, бо асоба, якая не мае канструктыўных арыенціраў у рэчышчы традыцыйных культурных каштоўнасцяў, пачынае ўспрымаць каштоўнасці іншага кшталту — антыкультуры.

Выхаванне асобы і гуманізацыя адукацыі ў ХХІ ст. патрабуюць ашчаднага стаўлення ў экскурсіях рознай тэматыкі да нацыянальных традыцый (ад лац. *tradition* — перадача) — пэўных грамадзянскіх законаў, нормаў паводзін, каштоўнасцяў нацыянальнай ідэі, звычайў, абрадаў.

З'яўляючыся адметнай часткай культуры, нацыянальныя традыцыі непасрэдна звязаны з гісторыяй, ладам жыцця, прыроднымі ўмовамі, вераваннямі народа і выступаюць гарантам духоўнай пераемнасці паміж папярэднікамі, сучаснікамі і нашчадкамі. Таму і варта разглядаць экскурсіі рознай тэматыкі як форму, якая мае вялікі патэнцыял выхавання асобы.

В.Г. Саморядов
БГЭУ (Мінск)

РОЛЬ СТУДЕНЧЕСКОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ АКТИВНОЙ ЖИЗНЕННОЙ ПОЗИЦИИ ЛИЧНОСТИ

На всех этапах общественного развития проблема формирования активной жизненной позиции молодежи имеет важнейшее значение. Ее формирование осуществляется в процессе социализации, который обеспечивает становление человека как личности, вхождение его в систему общественных отношений, приобщение к материальным и духовным ценностям общества.

Социализация молодежи определяется различными факторами: уровнем развития общества, окружающей человека средой, молодежной субкультурой, средствами массовой информации, сложившейся системой воспитания, самовоспитанием, вовлечением в деятельность органов студенческого управления и самоуправления, участием в деятельности молодежных объединений и др.

Для студенческой молодежи характерен недостаток жизненного и профессионального опыта, она легче, чем старшее поколение, поддается манипулированию, у нее не сформированы устойчивые представления и убеждения, затруднена политическая и социальная ориентация. Решается эта проблема, на наш взгляд, во многом через вовлечение в студенческое самоуправление и в деятельность общественных организаций.

Рассматривая влияние студенческого самоуправления на формирование активной жизненной позиции, отметим следующие моменты:

1. Активная жизненная позиция предполагает наличие научного мировоззрения, которое представляет собой систему взглядов человека на окружающий мир и свое место в нем, а также отношение человека к действительности и самому себе. Это отношение определяет готовность человека к действию, которая реализуется в процессе участия в студенческом самоуправлении.

2. Большое значение в формировании жизненной позиции имеют морально-психологические качества, среди которых особое значение придается коммуникабельности, целеустремленности, ответственности, творческому подходу к решению проблем.